

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הספד יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "יוני המעלה")
 העלו ל"אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ו מרחשון התשע"ז

מתפלל

שבת ב' כסלו ה-תשפ"ג
 פרשה: תולדות
 הפטרה: משא דבר ה'

הדלקת נרות - 16:14
צאת השבת - 17:07
ר"ת - 17:39

הדלקת נרות בשבת הבאה **16:13**

תולדות	נצא
5:16	5:22
5:23	5:29
6:18	6:24
11:27	11:29
11:52	11:55
16:36	16:35

"וילכו מאתו בשלום"
 לכך מסוגל רק גוי
 כאבימלך: הוא היה אצל
 יצחק, אפילו אכל אתו,
 ולבסוף הלך ממנו
 "בשלום", שבע רצון
 מעצמו. לא כך נוהג יהודי:
 כשהוא בא אל הצדיק, לבו
 נשבר בקרבו, עד שאינו
 מוצא מקום לעצמו.

העלו לרפואת
 חמי וחמולי שלום בר שמחה
 ומרים בת רחל
 מנשה בז' וז' וצ' ויחיה
 מרת אחתי דינה בת רחל
 הרוצה להקדיש את העלו או חלקו
 בטל ... 052-5079555

"נחלת שני העולמות"

בפרשתנו נעוץ יסודו של מאבק איתנים שנמשך לאורך כל ההיסטוריה, ומתחיל במאבק שבין התאומים יעקב ועשו. התיאור המפתיע של שני עוברים המוצאים עצמם בעימות חריף ובלתי מתפשר, מלמד על עומקו ושרשו של העימות ועל התהום הפעורה בין שני האחים, המייצגים שתי גישות והשקפות עולם שאינן רק שונות, אלא סותרות ומנוגדות זו לזו ללא שום סיכוי ואפשרות שתדורנה יחד בכפיפה אחת.

חז"ל מנסחים את נושא המחלוקת בלשון זו: "מריבים בנחלת שני העולמות". כלומר, כל אחד מבקש לנהול גם עולם הזה וגם עולם הבא. שייכותו של עשו לעולם הזה, עולם החומר, מובנת בהחלט, ושאיפתו לקבל גם עולם הבא אף היא מובנת, שהרי אין לך שכר גדול מזה. מאידך, טבעית היא שייכותו של יעקב לעולם הרוח, עולם הבא, אך מה לו ולעולם הזה, לעולם החומר והארציות, שעומד בניגוד ובסתירה לעולם הרוח והמהרה?

יעקב אבינו מבין ששייכותו לעולם הרוח, מומנת בתוכה יעוד וחובה - להעלות את העולם מקלקולי החומר והארציות שבו, ולהביאו להיות כלי מתוקן ומשובלל, מהור ומזוכך, היכול להכיל רוח גדולה וכבירה. פעולה חשובה זו עושה יעקב באמצעות כלי הרוח ולבן: "הקול קול יעקב, והידיים ידי עשו", וכדרשת רבותינו: כשהקול קול יעקב, אין ידי עשו שולטות אלא ידי יעקב הן השולטות. קולו של יעקב הוא קול התורה, שמעדת ומזוכך את כל מעשה הידים הפועלות בעולם הארצי.

המראה הכל כך עלוב של אלה המתימרים להוביל ולהנהיג את עם ישראל, הוא פועל יוצא של הדרך בה זנחו את קול יעקב ודבקו בידי עשו. ידי עשו הן ידים שפעולתן רומסת ודורסנית, בחיפוש בלתי מתפשר אחר שליטה ושררה, תאוה ונהנתנות, תוך הכשרת כל הדרכים להשגת המטרות האלה. היכולת לשוות לידים אלה עדינות ונקיות, היא פעולה מלאכותית שאינה יכולה להתמיד זמן רב, שכן סופה של כל הצגה, שתסתיים עם ירידת המסך.

מצב עגום זה בהחלט עלול להוביל לחולשת הדעת, אלא אם כך נתבונן על דברי חכמינו הנשענים על הזון הנביאים. שם נגלה שתרחיש זה נצפה ונכתב מדורי דורות, כחלק מתהליך קשה אך מופלא, לקראת נקודת המפנה של העולם. כי אין בניינו של העולם המתוקן יכול לצמוח, לפני קריסתו של עולם השקר והקלקול. סלידה מן השחיתות וההשחתה הנגלות לעינינו, מכשירה את לבותינו לאמת חדשה זכה וטהורה, לאותו קול יעקב' המאפיין את תכונת הרוח שהיא לנו טבע מולד.

נמלא את חלל האויר בקולות של תפילה ותורה, של אהבה וחמלה, של נתינה ולימוד זכות, וכאשר יצטרפו ויתחברו כל הקולות האלה יחד, הרי שיהיו לקול שופר גדול, שופרו של משיח.

איש הצבא מתבונן בו, ביחיאל הגביר, וידו נשלחת אל נדן החרב שעל ירכו. הוא שולף את החרב באחת, מניף אותה לאחור ומבקש להנחיתה על ראשו של הגביר העריץ ולהמיתו. ולפתע פתאום נשמע קול קורא ומכריז: "אל תשחיתוהו, כי ברכה בו".

ולשמע הקול מתרפה ידו של איש הצבא, והוא משיב את החרב לנדנה, בעוד יחיאל ממשיך בדרך, לחיים טובים ולשלום.

רבנו סעדיה גאון התעורר מן החלום כשרוחו מפעמת בו. הוא חש כי דבר מה עומד להשתנות בהלך חייו של הגביר קשה הלב.

הבוקר אור, ורבנו סעדיה גאון עלה אל הישיבה, כדרכו מדי יום, להתפלל שחרית וללמוד בחברת תלמידיו. המולה קלה קידמה את פניו. חכמי העיר ישבו שם באסיפת חירום, שתכליתה - תיקון העולם בהענשת הגביר המחוץ.

מסתבר, כי סירובו של הגביר להיענות לבקשתו של רבנו סעדיה גאון עורר הדים והכה גלים בעיר, והחכמים נמנו וגמרו להיפרע מן הגביר, ולו במסירות נפש. "לאט לכם", שפך רבנו סעדיה גאון מים קרים על המדורה הלוהטת, כשבת שחוק מרחפת על פניו. "שמעו נא את החלום אשר חלמת".

והוא סיפר להם את חלומו והוסיף: "ליבי אומר לי, כי בקרוב ישנה הגביר את טעמו. התאזרו נא בסבלנות".

שעות ספורות חלפו עד שבשוק ההומה של פוסטאט אירע המעשה הבא. חכם ניסים, זקן עני ותלמיד חכם, הילך לו לאישו ברחוב המרכזי של השוק, כשהוא מדדה על מקלו צעד אחר צעד.

עוברים ושבים פינו דרך לזקן נשוא הפנים, תוך שהם נדים לו לשלום ביראת כבוד. אולם לפתע פתאום נראתה במקום דמותו של נער לץ ופרחת, שלא היה אלא בנו של יחיאל הגביר.

הנער, שהילך בדרכי אביו ואף עלה עליו בעזותו ובגסות רוחו, הבחין בזקן המתהלך לאישו על מקלו, ורעיון זדוני עלה בליבו הרע. הוא הגיח באחת מאחורי הזקן ובעט במקלו, בדיוק כאשר הזקן נשען עליו בכל כובד משקלו. המקל התעופף באוויר, היישר לידיו, של הנער, ואילו הזקן מצא עצמו משתטח ארצה מלוא קומתו.

לרגע נשתררה בשוק ההומה דממה. הכל נעצו עיניהם במחזה שהתרחש מולם כלא מאמינים, ורק הנער הליצן אחז במקל בכל כוחו והחל מרקד ומפזז בגיל אל מול הזקן השרוע על הקרקע.

רגעים ארוכים ארכו עד שחכם ניסים הצליח לעמוד על רגליו הזקנות, בתמיכתם של עוברים ושבים שחשו לעזרתו. בינתיים ניגשו כמה אנשים לנער הפרחת וביקשו ממנו: "החזר נא את המקל לבעליו".

לתבוע זאת ממנו בשפה קשה לא העז איש מהם, שכן כאמור, הכל חששו מפגיעתו הרעה של אבי הנער. והנער, שחש כי ידו על העליונה, ביקש למצות את ההנאה עד תום.

הודעות מרכז "Anaf for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555
 לוח שנה
 לידעת הציבור אפשר לרכוש לוח שנה.
 כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4.
 הרכישה אצל יובל פרטובי פל... 0505919251

העלו לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

photo: netep & oarel [a]

ניתנה לאברהם... והקב"ה ציוה עליהם לא תחיה כל נשמה. אמר לו הקב"ה: אתה נתת לו שבע כבשות בלי רצוני, חיך שאני משהה בשמחת בניך שבעה דורות... וכנגד כן הם הורגים מבניך שבעה צדיקים... וכנגד כן בניו מחריבין מבניך שבעה משכנות... וכנגד כן ארוני חוזר בשדה פלישתים שבעה חודשים... (ב"ר נד, ד). לכן: "והאלוקים ניסה את אברהם", כלומר, נתגאית בבן שנתתי לך, לכרות ברית ביניכם ובין בניהם, ועתה לך והעלהו לעולה וראה מה הועילה כרייתות ברית שלך".

"ויתן לך האלקים"

יצחק אבינו ציין בהתפעלות: "ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'. ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ, ורוב דגן ותירוש". מה הקשר בין ההקדמה לברכה? אלא, מסביר רבינו עובדיה ספורנו זצ"ל, כך רמו יצחק לבנו אהובו: ראה, בני, הבורא יתברך הכין עבורנו פירות וירקות למאכל, כדי לקיים את גופנו. אבל בחסדו הגדול נתן בהם גם ריח טוב, כדי להשיב בו את נפשנו, לפיכך, כשאני מברך אותך בברכות גשמיות לרוב שפע וטובה, אל תשכח את בחינת הריח, לטפח גם את הנשמה...

"ויתן לך האלקים"

רבותינו ז"ל הרגישו בכך, שהברכה מתחילה בוא"ו, כהמשך. ואמרו על כך במדרש: "יתן - ויחזור ויתן". והסביר הרב דרש משה זצ"ל, שזו למעשה הברכה העיקרית. שכן, הברכות והשפע עלולים לגרום לאדם לזוהרות דעת וגסות רוח, ככתוב - "פן אשבע, וכיחשתי". אבל אם האדם יודע שזוקק הוא לברכת שמים כדי להשיג את הכסף, ולברכה מיוחדת כדי לשמרו ברשותו ולא לאבדו. ככתוב "ויברכך ה' - וישמרך", והריהו בכל יום כנתניה חדשה, הרי שהברכה מגבירה את אמונתו, והיא ברכה שלימה.

נמצאים אנו שלוש פעמים בספר בראשית, שהקב"ה מרגיע ומצוה "אל תירא". שלושת הציוויים נאמרו לאחר שנגמרו הצרות, אך ישנו מפגש של 'שלום' עם אומות העולם. אחרי שנגמר הרעב בארץ כנען, ולאחר שאברהם ושרה יצאו בכבוד רב מפרעה, סודר גם הסכסוך בין רועי אברהם לרועי לוט ואברהם ניצח את ארבעת המלכים ושחרר את לוט. והנה כשמגיע אברהם ל"הסדר" עם מלך סדום, הוא זוקק לאמירה "אל תירא אברהם..." (בראשית טו, א), שאומנם חז"ל ייחסו אותה למלחמת ארבעת המלכים, אך לפי הפשט היא צמודה למשא ומתן של מלך סדום. כך לפני שאבימלך ופיכל באים להשלים עם יצחק בעקבות הצלחותיו, הוא נזקק לאמירה "אל תירא כי אתך אנכי" (כו, כד), וכך גם אחרי שנסתיימה "צרת יוסף", לפני שיעקב יורד למצרים ונפגש עם פרעה, נאמר לו "אל תירא מרדה מצרימה" (מו, ג).

כאמור, המפגש עם מנהיגי אומות העולם, עלול להיות מפחיד ומסוכן ויצחק ידע זאת. לכן כשאבימלך ופיכל מגיעים אליו, הוא 'תוקף' בגילוי לב ולא ב'לשון דיפלומטית': "מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי ותשלחוני מאתכם?" תגובה זו זאת מאלצת אותם להודות על האמת, "ראו איניו כי היה ה' עמך ונאמר... נכרתה ברית עמך...". התורה לא מציינת שאכן נכרתה ברית כזאת, אלא "וישבעו איש לאחיו".

בניגוד לברית שאברהם כרת עם אבימלך, ובניגוד לשבועה שהוא הסכים להשבע, "אם תשקר לי ולניני ולנכדי", אין יצחק נשבע אלא על עצמו בלבד. זהו כנראה ההסבר לכך שאין על יצחק ביקורת כל כך נוקבת של חז"ל, כפי שיש לגבי אברהם. "אין לך אומה בעולם שאינה משעבדת ומענים את ישראל יותר מכמה מאות שנים שנה, אלא בשביל שכרת אברהם ברית עם גוי" (אליהו רבא ז, כב). "וחרה אפו של הקב"ה על זאת, שהרי ארץ פלישתים

לילות ליל תורה

הלכות השכרת שדה ובית מרחץ ובית עסק לגוי בשבת
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

השכרת שדה או בית מרחץ לגוי

והיינו אפילו באופן שהגוי השוכר את בית המרחץ משלם ליהודי דמי שכירות קבועים, בין אם יפתח את בית המרחץ בשבת ובין אם לא יפתח בשבת, וכל שכן שיש לאסור בבית מרחץ כשהגוי מתנה מתחלה שאם לא יפתח את בית המרחץ בשבת יפחית לו היהודי מדמי השכירות.

ומכל מקום מותר להשכיר בית מרחץ לגוי לשאר ימות השבוע, באופן שיתנה עם הגוי שמשכיר לו את בית המרחץ בתנאי שלא יעבוד בו בשבת, וכל שנראה הדבר שישמע הגוי בקולו ולא יעבוד בשבת יש להקל.

ב. בדין האמור לעיל בסעיף הקודם לענין בית מרחץ, שאסור להשכירו לגוי משום מראית העין, אם היה בית המרחץ מחוץ לתחום שבת של אותה העיר, וגם אין עיר אחרת בתוך תחום שבת של אותו בית מרחץ, ואין היהודי גר באותו מקום שנמצא בו בית המרחץ, מותר להשכירו לגוי אפילו אם יעבוד בו בשבת, כיון שבזה אין לחוש משום מראית העין. ויש אומרים שלענין בית מרחץ יש להחמיר אפילו כשהוא מחוץ לתחום שבת.

ג. בדינים האמורים לעיל (סעיף א') לענין שדה, שמותר להשכירה לגוי אף על פי שהגוי עובד בה בשבת, יש אומרים שאין להקל בזה אלא כשמשלם לו הגוי דמי השכירות לפי שנים או לפי חודשים או לפי שבועות, אבל אם משלם לו הגוי דמי השכירות לפי ימים, יש לאסור בזה מן הדין, משום שהיהודי נוטל שכר שבת. ויש אומרים שבכל כיוצא בזה שמקבל דמי שכירות עבור כליו, או עבור שדהו, אף על פי שמקבל עבור כל יום ויום בפני עצמו, אין זה נחשב לשכר שבת, ולא אסרו חכמים משום שכר שבת אלא כגון בשוכר את הפועל לעבוד בשבילו בשבת הו'. ועיין עוד בזה להלן (סימן רמו סעיף ב').

ד. בדינים האמורים לעיל (סעיף א') לענין שדה, שמותר להשכירה לגוי, היינו דוקא בשדה שהיא בחוץ לארץ, אבל בארץ ישראל אסור להשכיר שדה לגוי, וכמו שפסק בשלחן ערוך יורה דעה (סימן קנא סעיף ה').

"זוהי האמת"

האדמו"ר רבי אברהם מסלונים שאל פעם. בעת עריכת השולחן: "מי יודע כיצד מגיעים לשמחה?"

החרישו כל החסידים. רק בנו של הצדיק, רבי מיכל אהרן, השיב בתמימות: "על ידי 'אין' - כשהאדם מחשיב את עצמו לאין ואפס".

חזר הרבי ושאל: "ואיך מגיעים למידה זו, להרגיש שאנו אין ואפס?"

הוסיף הבן לענות בתמימות גמורה: "מה פירושו?"

הלוא זוהי האמת".